

Bilag.

**Betænkning afgivet af det af Arbejdsministeriet under
30. November 1944 nedsatte Udvalg angaaende Iværksættelse af visse
Retableringsarbejder efter Krigens Afslutning.**

I Arbejdsministeriets Arbejde med at fremskaffe Beredskabsarbejder til Iværksættelse efter Krigen har man paa forskellig Maade, bl. a. under de stadige Forhandlinger, som Ministeriet i denne Anledning førte med Kommunerne, stødt paa Spørgsmaalet om Udnyttelse af de Arbejdsmuligheder, som maatte ligge i en Retablering af de af den tyske Værnemagt opførte militære Anlæg.

Disse Værnemagtsarbejder havde — saaledes som det nu er almindelig bekendt — særligt i Krigens sidste 2 Aar antaget et særdeles betydeligt Omfang, og en Retablering af disse Arbejder, der f. Eks. omfatter større Mængder Pigtraadsspærringer, Tankgrave og Skyttegrave m. v., maatte derfor antages at omfatte betydelige Jordarbejder, som vilde være udmærkede Arbejdsopgaver for ufaglærte, og som endvidere vilde have den Fordel hverken at kræve Anvendelse af Materialer eller større forudgaaende Projektering, saaledes at Arbejderne formentlig meget hurtigt vilde kunne sættes igang. Dette vilde ogsaa være meget ønskeligt, dels fordi et betydeligt Antal Arbejdere, der var tilflyttet Jylland, hvor de fleste og største Værnemagtsarbejder har fundet Sted, efter at være blevet arbejdsløse antagelig vilde forblive boende i Nærheden af deres nævnte tidligere Arbejdspladser og der søge enten Arbejde eller Understøttelse, dels fordi man sikkert de allerfleste Steder vilde stille Krav om hurtigst muligt at faa disse for et normalt Liv generende Anlæg fjernet.

Uanset at man paa daværende Tidspunkt ikke kunde have nogen begrundet Mening om, hvornaar Krigen vilde høre op, og uanset at en Undersøgelse og en Drøftelse af de Spørgsmaal, som en Retablering af Værnemagtsarbejderne vilde nødvendiggøre, kunde befrygtes at medføre Mistro og Vanskeligheder fra de tyske Myndigheders Side, maatte man dog i Arbejdsministeriet tillægge Forberedelsen af Retableringsopgaven en saadan Vægt, at man fandt det nødvendigt i streng Fortrolighed og i Samarbejde med de interesserede Ministerier straks at begynde Overvejelserne af, hvilke Foranstaltninger der skulde træffes til umiddelbart efter Krigens Afslutning at iværksætte visse nærmere bestemte Retableringsarbejder.

Efter Forhandling med Direktøren i Udenrigsministeriet og Departementscheferne i Finansministeriet og Indenrigsministeriet besluttedes det derefter at nedsætte et fortroligt Udvalg bestaaende af Repræsentanter for de nævnte Ministerier og Arbejdsministeriet, idet man i første Række vilde behandle de Arbejdsopgaver, som laa lige for — Retablering af Pansergrave, Pigtraadsspærringer m. v. Efterhaanden som Arbejdet i Retableringsudvalget skred frem, vilde man rette Henvendelse til andre interesserede Ministerier, i første Række Ministeriet for Landbrug og Fiskeri og Ministeriet for offentlige Arbejder, om at lade sig repræsentere i Udvalget.

Udvalget har herefter for Tiden følgende Sammensætning:

Departementschef i Arbejds- og Socialministeriet *J. Høivrup*, Formand,

Afdelingschef i Finansministeriet *H. C. Andersen*,

Kontorchef i Ministeriet for offentlige Arbejder *Sv. Garde*,

Kontorchef i Ministeriet for Landbrug og Fiskeri *S. Kinch*,

Kontorchef i Indenrigsministeriet *Knud Larsen*,

Udenrigsministeriets Kommitterede i Industrisager, Direktør *A. N. Odel* og
Lederen af Arbejds- og Socialministeriets Beskæftigelsescentral, Kontorchef

Axel Skalts.